

A szöveg 2009. április 11-én hatályos változat.

1998. évi XXVI. törvény

a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében az Országgyűlés - összhangban az Alkotmánnyal és a nemzetközi jog által általánosan elismert szabályaival - a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

Alapelvek

2. § (1) Az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékoság kialakulásához vezet, illetve olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékoságukból fakadó terheik csökkenthetőek.

(2) A fogyatékos személyekkel kapcsolatos magatartás, tevékenység során úgy kell eljárni, hogy az a fogyatékos állapot rosszabbodását megelőzze, illetőleg annak következményeit enyhítse.

(3) A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.

(4) A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

(5) Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban.

3. § A fogyatékos személyek az őket mindenki mással egyenlően megillető jogaikkal állapotukból fakadóan kevésbé tudnak élni, ezért indokolt, hogy minden lehetséges módon előnyben részesüljenek.

Értelmező rendelkezések

4. § E törvény alkalmazásában

a) *fogyatékos személy*: az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem bírhatja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során;

b) *rehabilitáció*: az egészségügyi, mentálhigiénés, oktatási, képzési, átképzési, foglalkoztatási, szociális rendszerekben megvalósuló folyamat, amelynek célja a fogyatékos személy képességének fejlesztése, szinten tartása, a társadalmi életben való részvételének, valamint önálló életvitelének elősegítése;

c) *segédeszköz*: a fogyatékos személy fizikai vagy érzékszervi képessége részleges vagy teljes hiányának részleges vagy teljes pótlását szolgáló eszköz;

d) *támogató szolgálat*: a fogyatékos személy önálló életvitelét elősegítő, a mindennapi szükségletei kielégítését célzó - személyes közreműködés által megvalósuló - szolgáltatás;

e) *lakóotthon*: a fogyatékos személy önálló életvitelét elősegítő, kisközösséget befogadó lakhatási forma;

f) *közszolgáltatás*:

fa) minden közhatalmi tevékenység - ideértve a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazságszolgáltatási tevékenységet -, továbbá az Országgyűlés, az Országgyűlésnek beszámolóssal tartozó szervek, az Alkotmánybíróság, az országgyűlési biztosok, az ügyészség, valamint a honvédelmi és rendvédelmi szervek által hatáskörük gyakorlása során kifejtett tevékenység,

fb) az állam által fenntartott intézmény által nyújtott közszolgálati műsorszolgáltatás, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység,

fc) a helyi és kisebbségi önkormányzat hatásköre gyakorlása során kifejtett minden tevékenység - ideértve különösen a hatósági és egyéb közigazgatási tevékenységet -, valamint a helyi és kisebbségi önkormányzat, a nem állami és egyházi fenntartó, illetőleg az általa fenntartott közfinanszírozásban részesülő intézmény által nyújtott fb) szerinti szolgáltatás, ellátás, tevékenység,

fd) minden ügyfélszolgálati rendszerben működtetett szolgáltató tevékenység, továbbá

fe) minden olyan hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenység, amely település vagy településrész közellátását szolgálja, használata nem korlátozott, illetve nem korlátozható;

g) *akadálymentesség*: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet;

h) *egyenlő esélyű hozzáférés*: a közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybevevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.

A törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) módosítását tartalmazza. A törvény célja a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételének előírása, a kötelezettség teljesítésére megfelelő határidők kitűzése.

A Fot.-nak korábban már Országgyűlés elé került a hasonló tárgyú módosítása, amit akkor az Országgyűlés elfogadott, de a köztársasági elnök megfontolásra visszaküldött. A köztársasági elnök a korábban elfogadott törvényjavaslatban - annak erényei elismerése mellett - a 2010. és 2013. évben meghatározott végső határidőt, illetve a rendelkezésre álló forrásokat tekintette aggályosnak, és javasolta ennél rövidebb határidőt, továbbá nagyobb mértékű fedezet megállapítását.

A törvény figyelembe veszi a korábbi törvényjavaslat elfogadását követően a központi igazgatásban bekövetkezett, kormánydöntéssel alapuló változásokat, valamint az Új Magyarország Fejlesztési Terv nyújtotta lehetőségeket.

A korábban elfogadott törvényjavaslattal szemben - a központi költségvetési szervek tekintetében - nem tartalmaz éves ütemezést a törvény. Az államháztartás hatékony működését elősegítő szervezeti átalakításokról és az azokat megalapozó intézkedésekről szóló 2118/2006. (VI. 30.) Korm. határozatban a Kormány jelentős változtatások végrehajtását tűzte ki célul. Ezek a változtatások átrendezik a központi költségvetési szervek „üzemeltetőit”, számát és ezzel együtt értelemszerűen az épületekben nyújtott közszolgáltatásokat is. A reformok eredményes befejezése előtt nem is lenne lehetséges a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek ütemezése; a korábban benyújtott változat pedig gyakorlatilag végrehajthatatlanná vált.

A köztársasági elnök által kifogásolt határidőket a korábban elfogadott törvényjavaslat a központi költségvetési szervek által nyújtott közszolgáltatások esetében 2010. december 31. napjában, az önkormányzatok által nyújtott, illetőleg önkormányzati feladatellátást szolgáló közszolgáltatások, valamint az ügyfélszolgálatok és a hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenységek esetében pedig 2013. december 31. napjában határozta meg.

A törvényben az önkormányzatok által nyújtott, illetve önkormányzati feladatellátást szolgáló közszolgáltatások esetében is a korábbi változathoz képest három évvel előbbi, azaz 2010. december 31.-ei végső határidő került rögzítésre. A tervezhető források ismeretében az ennél gyorsabb haladás - és korábbi végső határidők megfogalmazása - teljesíthetetlen ígélet maradna.

Igen lényeges előrelépés a korábban elfogadott, alapvetően hazai költségvetési forrásokra támaszkodó törvényjavaslattal szemben, hogy az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeinek megteremtéséhez szükséges programok terveződnek az Új Magyarország Fejlesztési Tervben. Egyrészt valamennyi operatív program esetében horizontális szempontként szerepel a fogyatékosokkal élők esélyegyenlőségének biztosítása, másrészt a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Programban, valamint a regionális operatív programokban konkrét célként van jelen a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételének megvalósítása.

Az állam felelősségi körébe tartozó közszolgáltatások esetében a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében mintegy 15 Mrd Ft nagyságrendben áll rendelkezésre forrás, az önkormányzati feladatellátásba tartozó közszolgáltatások esetében pedig a regionális operatív programok nyújtják a szükséges mértékű támogatást.

A törvény egyéb rendelkezései szövegpontosításokat tartalmaznak, illetve egyéb ágazati jogszabályokkal való összhang megteremtését célozzák.

A Fot. alkalmazása során értelmezési nehézségek merültek fel a „középület” fogalmával összefüggésben: a definíció hiánya miatt nem volt egyértelmű, hogy mely épületekre terjed ki a Fot. szerinti akadálymentesítési kötelezettség. A korábban elfogadott törvényjavaslatot alapul véve - mivel a közszolgáltatások mindenki számára történő egyenlő esélyű hozzáférhetővé tétele a cél - a törvény a közszolgáltatás meghatározása, és nem a középület definiálása felől ad megoldást a korábbi jogalkalmazási problémákra.

A törvény alapján így közszolgáltatásnak minősülnek az állami, illetőleg az önkormányzati feladatellátást nyújtó szervek, intézmények által nyújtott szolgáltatások, a működésük során kifejtett tevékenységek. Mindez lényegében magában foglalja a közzféra szolgáltatásait.

Közszolgáltatásnak minősül továbbá minden ügyfélszolgálati rendszerben működő szolgáltató tevékenység, függetlenül attól, hogy ki a szolgáltatás nyújtója. A feladat ennél fogva kiterjed a piaci szektor szereplőire is.

Az érintett érdekvédelmi szervek kezdeményezésére a törvény közszolgáltatásnak minősíti a település vagy településrész közellátását szolgáló, hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenységeket is. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a fogyatékos személyek többsége elsősorban nem a kormányzati szervek épületeinek a látogatója. Sokkal gyakoribb pl. az áruházak, a vendéglátóipari és idegenforgalmi egységek, a vállalkozásként működő gyógyszertárak használata.

A Fot. hatálybalépése óta eltelt időszakban az akadálymentesítés fogalma lényeges átalakuláson ment keresztül. 1998-ban az akadálymentesítés alatt elsősorban a mozgáskorlátozott emberek hozzáféréseinek, azon belül is az épületbe való bejutásnak, illetve a mellékhelyiségek használhatóságának megteremtését értették.

Ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Fontos továbbá, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybevételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben - be is kell tudni járni, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni. A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengénlátó, a siket és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmozottan fogyatékos személy számára. Az épületen belüli tájékozódást az információk érzékelhetővé és értelmezhetővé tételével kell biztosítani (siket személyek esetében az információ vizualizálásával, nagyothalló személyek esetében a hangjegyek erősítésével, vak személyek esetében az információk hallhatóvá tételével, gyengénlátó emberek esetében a látható információk erősítésével, értelmi fogyatékos és autista személyek esetében az információk könnyen érthető megfogalmazásával). Ugyanez vonatkozik magára a közszolgáltatásra is. A fogyatékos személyek önrendelkezési jogára figyelemmel a hozzáférést úgy kell kialakítani, hogy azt a fogyatékos személy az állapotának megfelelő legnagyobb önállósággal tudja igénybe venni; azaz indokolatlanul ne szoruljon rá más emberek segítségére.

II. Fejezet

A FOGYATÉKOS SZEMÉLYT MEGILLETŐ JOGOK

Környezet

5. § (1) A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozdási lehetőségekre.

Kommunikáció

6. § (1) A fogyatékos személynek, családtagjainak, segítőinek biztosítani kell a hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

(2) Hozzáférhető az információ akkor, ha azt a fogyatékos személy érzékelheti és az biztosítja számára a megfelelő értelmezés lehetőségét.

7. § (1) A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozdás és a személyi segítség feltételeit.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, az Értelmi Fogyatékosággal Élők Országos Érdekvédelmi Szövetsége és az Autisták Érdekvédelmi Egyesülete közös kezdeményezése, hogy a Fot.-ban megerősítésre kerüljön a fizikai és a kommunikációs akadálymentesítés mellett a személyi segítség. A rendelkezés nem jár többletköltséggel, csupán felhívja a közszolgáltatást nyújtók figyelmét a személyi segítségben rejlő lehetőségekre.

(2) Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor.

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés

7/A. § (1) A fogyatékos személy számára az e törvényben meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

(2) A közszolgáltatások engedélyezésére vonatkozó külön jogszabályok szerinti hatósági eljárás során az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának érvényesülését biztosítani kell.

7/B. § (1) A 4. § *fa*-*fb*) alpontjában meghatározott - 2007. április 1-jén már működő - közszolgáltatások vonatkozásában az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósításának határideje 2010. december 31.

(2) A 4. § *fc*) alpontja szerinti - 2007. április 1-jén már működő - közszolgáltatások esetében az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósításának követelményét a mellékletben rögzített évenkénti ütemezés szerint kell végrehajtani.

(3) A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) 88. §-ának (1) bekezdése alapján elkészített fővárosi, megyei fejlesztési tervben meg kell határozni, hogy a helyi önkormányzat által nyújtott közszolgáltatások esetén milyen módon kell megvalósítani az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeit. Ennek elkészítése során figyelembe kell venni a Kt. 85. §-ának (4) bekezdésében meghatározott önkormányzati intézkedési tervben, valamint a Kt. 89/A. §-ának (5) bekezdésében meghatározott többcélú kistérségi társulási intézkedési tervben foglaltakat. A mellékletben meghatározottakat a fővárosi, megyei fejlesztési tervvel összhangban kell megvalósítani.

(4) A 4. § *fd*-*fe*) alpontja szerinti - 2007. április 1-jén már működő - közszolgáltatások esetében az egyenlő esélyű hozzáférést a közszolgáltatást nyújtó épület nyilvánosság számára nyitva álló részei tekintetében 2013. december 31-éig kell biztosítani.

(5) A 4. § *fa*-*fc*) alpontjában meghatározott közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételének megteremtését az európai uniós társfinanszírozással megvalósuló fejlesztések támogatják.

A jogalkalmazás során számos esetben problémát jelentett, hogy az ágazati jogszabályokban előírtak ellenére nem érvényesült a hatósági eljárásokban az akadálymentesítés követelménye. A törvény ezért rögzíti, hogy az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának érvényesülnie kell a közszolgáltatások engedélyezésére vonatkozó eljárások során.

A törvény 3. §-a kimondja a fogyatékos személyek jogát a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréshez, továbbá meghatározza a hozzáférhetőség megvalósításának végső határidőit.

Az állami és önkormányzati felelősségi körbe tartozó közszolgáltatások esetében a végső határidő 2010. december 31-e, azzal, hogy az önkormányzati szféra vonatkozásában a Fot. új melléklete szerinti évenkénti ütemezés figyelembevételével kell a feladatot végrehajtani.

A mellékletben nyomon követhető a települések lélekszáma alapján történő differenciálás. Más és más közszolgáltatás hozzáférhetőségének biztosítása fontos a települések nagysága, illetve az adott nagyságú

települések száma és az általuk kötelezően ellátandó feladatok alapján. Az érdekvédelmi szervezetek kezdeményezésére a törvény a kistelepülések számára is előírja bizonyos - kiemelt jelentőségű - közszolgáltatások hozzáférhetővé tételének biztosítását (önkormányzati ügyfélszolgálat, egészségügyi alapellátás), ezzel figyelembe véve azt a ténytet, hogy a fogyatékos emberek 40%-a kistelepüléseken él. A támogatást 3-4,5 M Ft között tervezve, 50-60%-os önrész megkövetelésével kb. 9100 önkormányzati körbe tartozó közszolgáltatás válhat 2010. december 31-ig hozzáférhetővé.

Fontos, hogy a fogyatékos személyek igénybe tudják venni a mindennapi életvitelhez szükséges szolgáltatásokat, így pl. az áruházakat, a vendéglátóipari és idegenforgalmi egységeket, a vállalkozásként működő gyógyszertárakat, illetve az egyes ügyfélszolgálati irodákat, helyiségeket. Éppen ezért a törvény rögzíti ezen szereplők egyenlő esélyű hozzáféréssel összefüggő kötelezettségét is. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv tervezési ciklusához igazodva - 2007-2013 - a végső határidőt 2013. december 31-ben határozza meg a törvény.

A törvény rendelkezik arról is, hogy az állami és önkormányzati szférában a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételének megteremtését az európai uniós társfinanszírozással megvalósuló fejlesztések támogatják. Mindez alatt a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program, valamint a regionális operatív programok keretében igénybe vehető források értendők.

Közlekedés

8. § A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevétele.

9. § A közlekedésében jelentősen akadályozott fogyatékos személy közlekedését - az indulási helytől a célállomásig történő - szállítást végző hálózat működtetésével is lehet biztosítani.

10. § Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Támogató szolgálat, segédeszköz

11. § A fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevétele, továbbá segédeszköz. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg.

III. Fejezet

AZ ESÉLYEGYENLŐSÍTÉS CÉLTERÜLETEI

Egészségügy

12. § (1) A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során - az 1997. évi CLIV. törvénnyel összhangban - figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire.

(2) A fogyatékos személy számára biztosítani kell - a fogyatékoságával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást. A fogyatékos személyeket ellátók speciális képzésének és továbbképzésének lehetőségét biztosítani kell.

(3) A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát.

Oktatás, képzés

13. § (1) A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint.

A törvény összhangot kíván teremteni a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvénnyel, a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvénnyel, továbbá a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvénnyel. Az említett törvények ugyanis meghatározzák a fogyatékos személyek adott képzési formában történő részvételének szabályait. Mindezzel összhangban fontos a Fot.-ban is deklarálni, hogy a fogyatékos személyeknek joguk van szakképzésben, felnőttképzésben, illetve felsőoktatásban részt venni, az adott ágazati jogszabályok nyújtotta kereteken belül.

(2) Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt.

14. § A fogyatékos személy óvodai nevelését, iskolai nevelését és oktatását ellátó óvodát és iskolát a szülő választja ki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján.

Foglalkoztatás

15. § (1) A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

(2) A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(3) A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében - a felvételi eljárás során - köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.

(4) A munkáltatót a (3) bekezdésben foglalt kötelezettség abban az esetben terheli, a mennyiben

a) a megüresedett álláshelyet nyilvánosan meghirdette,

b) az álláshelyre a fogyatékos személy oly módon jelentkezett, hogy jelezte a meghallgatáshoz szükséges speciális igényeit, és

c) azok biztosítása a munkáltató számára nem jelent aránytalanul nagy terhet. Aránytalanul nagy tehernek minősül az, ha a kötelezettség teljesítése a munkáltató működését ellehetetleníti.

A módosítás a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja. A munkáltató az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet jelenleg is köteles biztosítani a fogyatékos személy foglalkoztatása esetén, a módosítás célja az, hogy ez a kötelezettség a munkavállalást megelőző felvételi eljárás során is fennálljon.

16. § Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Lakóhely

17. § A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához.

Kultúra, sport

18. § (1) A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását.

(2) A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A fogyatékos szabadidő- és tömegsportját a Wesselényi Miklós Nemzeti Ifjúsági és Szabadidősport Közalapítvány, verseny- és élsportját a Gerevich Aladár Nemzeti Sport Közalapítvány támogatja.

IV. Fejezet

A REHABILITÁCIÓ

A rehabilitációhoz való jog

19. § A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják.

20. § A Kormány a 21. §-ban megjelölt állami feladat ellátására közalapítványt hoz létre. A közalapítványnak törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg.

A rehabilitációs szolgáltatás, ellátás

21. § A közalapítvány a fogyatékos személyek rehabilitációjának megvalósulása érdekében az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- a) a fogyatékos személy meglévő, illetve fejleszhető képességeinek megfelelő programtervezetek kidolgozásához olyan szempontrendszer kiadása, amely magában foglalja a rehabilitációs folyamat során elért képességfejlődés rendszeres felmérését, és lehetővé teszi a rehabilitációs program szükség szerinti módosítását, továbbfejlesztését;
- b) a rehabilitációs programban megjelölt szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés megszervezése;
- c) a rehabilitáció folyamatában közreműködő szervezetekkel, személyekkel való együttműködés, a rehabilitációs tevékenységük figyelemmel kísérése;
- d) a segédeszköz, valamint a segédeszköz-ellátás fejlesztés irányainak kidolgozása;
- e) a segítő szolgálatok, illetve azok hálózatának kialakításánál figyelembe veendő szempontok kidolgozása;
- f) a rehabilitációs folyamatban összegyűjtött tapasztalatok alapján szakmai-módszertani ajánlások kidolgozása;
- g) a szolgáltatást nyújtó szervezetekkel és az általuk nyújtott rehabilitációs szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok, információk gyűjtése a fogyatékos személyek, családtagjaik, segítők tájékoztatása érdekében.

V. Fejezet

A FOGYATÉKOSSÁGI TÁMOGATÁS

22. § A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

A jogosulti kör meghatározása

23. § (1) Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult, akin ek

a) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos),

b) hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy

ba) halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy

bb) halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad (hallási fogyatékos),

c) értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű (értelmi fogyatékos),

d) állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,

e) a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható (mozgásszervi fogyatékos),

f) az a)-e) pontban meghatározott súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van (halmozottan fogyatékos),

g) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az a), c)-e) pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van (halmozottan fogyatékos), és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatásra jogosult

a) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmvtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmvtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel, valamint

b) a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendelet jogosult körébe tartozó, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmvtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel.

(3) Fogyatékosági támogatásra nem jogosult az a súlyosan fogyatékos személy, aki

a) vakok személyi járadékában,

b) magasabb összegű családi pótlékban

részesül.

(4) Megszűnik a fogyatékosági támogatásra való jogosultság, ha

a) a súlyosan fogyatékos állapot nem áll fenn;

b) a fogyatékos személy a felülvizsgálaton nem jelenik meg és a távolmaradását nem igazolja;

c)

(5) Ha a jogosult három hónapot meghaladó időtartamra távozik az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak, illetve annak az államnak a területére, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez, az ellátás részére a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendeletben foglaltakra figyelemmel, külön jogszabályban meghatározottak szerint kerül továbbfolyósításra. Amennyiben a jogosult az előbbi körbe nem tartozó államba távozik három hónapot meghaladó időtartamra, távolléte alatt az ellátás szünetel.

A módosítás a fogyatékosági támogatásra jogosultak személyi körének közösségi joggal összhangban lévő meghatározását célozza. A fogyatékosági támogatás mint ellátás a tagállami szociális biztonsági rendszerek koordinációját megalapozó és a nemzeti jogrendszer részévé váló 1408/71/EGK rendelet tárgyi hatálya alá tartozik, így a csatlakozással jogosulttá válnak a rendelet személyi hatálya alá tartozó, a törvényben foglalt egyéb feltételeknek megfelelő súlyos fogyatékos EGT-állampolgárok. Az 1612/68/EGK rendelet alapján - az előbbi személyi körön túlmenően - származékos jogon válnak jogosulttá a fogyatékosági támogatásra a hazánkban munkavállalás céljából letelepedő EGT-állampolgár eltartott, súlyos fogyatékos közeli hozzátartozói is, amennyiben az egyéb törvényi feltételeknek megfelelnek.

(6) Ha a támogatásra való jogosultság a fogyatékos személy halála miatt szűnik meg, az elhalálozás hónapjára járó támogatást a vele közös háztartásban együtt élt közeli hozzátartozó, ennek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki átadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül.

EBH2004. 1082. *A közigazgatási szerv által beszerzett első- és másodfokú orvosszakértői szakvéleményre alapított határozat jogszabálysértéséről a perben elrendelt szakértői bizonyítás alapján lehet dönten* (1957. évi IV tv. 32. §; 1998. évi XXVI. tv. 23. §; Pp. 177. §).

BH2006. 33. *A magasabb összegű fogyatékosági támogatásra vonatkozó feltételek vagylagos feltételek, a támogatás megállapításához nem szükséges valamennyi feltétel fennállása* [141/2000. (VIII. 9.) Korm. r. 3. §; 1998. évi XXVI. tv. 23. §, 23/A. §].

A fogyatékosági támogatás mértéke

23/A. § (1) A fogyatékosági támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének
a) 65%-a a 23. § (1) bekezdésének a)-e) pontja szerinti esetekben, kivéve az e § b) pontjában megjelölt eseteket,
b) 80%-a,
ba) a 23. § (1) bekezdésének f) és g) pontja szerinti esetben,
bb) a 23. § (1) bekezdésének a), c)-e) pontjában foglalt esetekben, feltéve, hogy a súlyosan fogyatékos személynek az önkiszolgálási képessége teljesen hiányzik.
(2) Ha a vakok személyi járadékában részesülő látási fogyatékos személy fogyatékosági támogatásra tart igényt, őt a fogyatékosági támogatás a vakok személyi járadékának megszüntetését követően
a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti összegben illeti meg, ha önkiszolgálási képességének vizsgálatát nem kéri;
b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti összegben illeti meg, ha önkiszolgálási képességének hiányát megállapítják.
BH2006. 33. *A magasabb összegű fogyatékosági támogatásra vonatkozó feltételek vagylagos feltételek, a támogatás megállapításához nem szükséges valamennyi feltétel fennállása [141/2000. (VIII. 9.) Korm. r. 3. §; 1998. évi XXVI. tv. 23. §, 23/A. §].*

Hatásköri, eljárási szabályok

23/B. § (1) A fogyatékosági támogatás megállapítására irányuló eljárás igénybejelentésre indul. A fogyatékosági támogatás megállapítása a kincstár hatáskörébe tartozik.

(2) A 23. § (2) bekezdésében meghatározott személy vonatkozásában a fogyatékosági támogatás megállapítása a kincstár hatáskörébe tartozik.

(3)

(4) Ha a fogyatékosági támogatásra irányuló igényt azért utasították el, mert az igénylő nem súlyosan fogyatékos, az elutasító határozat jogerőre emelkedését követő egy éven belül előterjesztett újabb igénybejelentésre a bizonyítási eljárást csak abban az esetben kell lefolytatni, ha az orvos igazolja, hogy az igénylő állapota az elutasítás óta rosszabbodott; egyébként - a jogszabályváltozás esetét kivéve - az igényt el kell utasítani.

23/C. § (1) A súlyosan fogyatékos állapot megállapítását az orvosszakértői szerv végzi.

(2) A súlyosan fogyatékos állapot fennállását - ha a szakvélemény eltérően nem rendelkezik - öt évenként az orvosszakértői szerv felülvizsgálja.

23/D. § (1)

(2) Az orvosszakértői szerv a szakvéleményét a megkereséstől számított negyven napon belül köteles előterjeszteni. Az eljáró hatóság az orvosszakértői szerv szakvéleményének megérkezéséig az eljárást felfüggeszti.

A Fot. korábban az ügyintézési határidőre hatvan napot határozott meg. A Ket. az ügyintézési határidő számításán az Áe. szabályaihoz képest jelentősen módosította, így a hatvan napos határidő fenntartása indokolatlan. Ha a hatóság a Ket. 32. §-ának (1) bekezdése alapján az eljárását felfüggeszti, ennek időtartama az ügyintézési határidőbe nem számít bele. Továbbra is indokolt azonban az orvosi bizottság részére a szakvéleménye előterjesztéséhez a korábbi rendelkezés szerinti negyven napot biztosítani.

(3) A fogyatékosági támogatásban részesülő, illetve annak gondnoka a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül köteles értesíteni a kincstárt.

(4) Ha a támogatásra vonatkozó igényt jogerősen megállapítják, az ellátás az igény benyújtásától esedékes.

(5) A fogyatékosági támogatás iránti igény érvényesítésével kapcsolatos valamennyi eljárás illeték- és költségmentes.

A fogyatékosági támogatás folyósítása, finanszírozása, a jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetése

23/E. § (1) A fogyatékosági támogatást a kincstár folyósítja.

(2) A bentlakásos intézményben lakó súlyosan fogyatékos cselekvőképtelen személy ellátását az intézmény vezetőjének kell folyósítani. Az intézmény vezetője a jogosult személy fogyatékosági támogatását az intézmény költségvetéséről elkülönítetten kezeli és biztosítja a személyre szóló felhasználást.

(3) A fogyatékosági támogatás teljes fedezetét a központi költségvetés biztosítja.

(4) Jogalap nélkül veszi igénybe a fogyatékosági támogatást az a személy, aki

a) arra nem jogosult, vagy

b) kevesebb összegre jogosult, mint amelyet számára folyósítottak.

(5) Az, aki a fogyatékosági támogatást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha erre a felvételtől számított harminc napon belül írásban kötelezték.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott idő elteltével a jogalap nélkül felvett fogyatékosági támogatást attól lehet visszakövetelni, akinek az ellátás felvétele felróható, feltéve, hogy az ellátás megszűnésétől számított kevesebb mint három év telt el.

(7) Ha a fogyatékosági támogatást jogalap nélkül igénybe vett személy igazolja, hogy tartozásának azonnali vagy egyösszegben való megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire való tekintettel magának vagy a tartásra szoruló hozzátartozónak aránytalanul súlyos anyagi megterhelést jelentene, részére a kincstár legfeljebb tizenkét hónapi halasztást engedélyezhet, illetőleg azt, hogy a tartozást harminchat hónapon belül részletekben fizesse meg.

(8) Aki a jogosult halála esetén a kiutalt fogyatékosági támogatást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha erre írásban kötelezték.

A rendelkezés az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv egyenlő bánásmódról szóló 24. cikkéből következő hatálykiterjesztést tartalmazza, mely szerint a szociális törvények személyi hatálya minden, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre kiterjed, amennyiben a három hónapot meghaladó tartózkodás jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja.

A módosítás az Európai Gazdasági Térségre vonatkozó fogalomhasználatot egységesíti. A (2) bekezdés a jogalkalmazás egységessége érdekében rendezi azt a kérdést, hogy fogyatékos személy halála miatt megszüntetett fogyatékosági támogatást az elhalálozás hónapjára vonatkozóan milyen sorrendben vehetik fel hozzátartozói, illetve rendelkezik a jogosulatlanul felvett ellátás visszafizetéséről.

A nyilvántartásra, adatvédelemre vonatkozó rendelkezések

23/F. § (1) A kincstár a fogyatékosági támogatásra való jogosultság megállapítása, az ellátás biztosítása céljából nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

- a) a jogosult természetes személyazonosító adatait;
- b) a jogosult állampolgárságát, illetőleg bevándorolt, letelepedett vagy menekült jogállását;
- c) a jogosult belföldi lakó és/vagy tartózkodási helyét;
- d) a jogosultsági feltételekre és az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat;
- e) a fogyatékosági támogatás megállapítására, megváltoztatására és megszüntetésére vonatkozó döntést;
- f) a felülvizsgálat időpontját,
- g) a jogosult Társadalombiztosítási Azonosító Jelét (TAJ szám).

(2) A kincstár a nyilvántartásból adatot törvény alapján adatkezelésre jogosult szervnek - a felhasználás céljának és jogalapjának egyidejű megjelölésével - jogszabályban meghatározott módon szolgáltathat.

(3) A nyilvántartásból a fogyatékosági támogatásra való jogosultság megszűnésétől számított öt év elteltével törölni kell az adott személyre vonatkozó adatokat.

(4) Aze törvény felhatalmazása alapján nyilvántartást vezető szervek a nyilvántartásban kezelt adatokat személyes azonosító adatok nélkül statisztikai célra felhasználhatják, illetőleg azokból statisztikai célra adatot szolgáltathatnak. Aze törvény alapján elrendelt adatkezelésre és az adatok védelmére egyebekben a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény, valamint az egészségügyi adatkezelésre vonatkozó törvény rendelkezései az irányadók.

VI. Fejezet

ORSZÁGOS FOGYATÉKOSÜGYI TANÁCS

24. § (1) A Kormány fogyatékosüggyel kapcsolatos feladatainak ellátását az Országos Fogyatékosügyi Tanács (a továbbiakban: Tanács) segíti.

(2) A Tanács

a) a fogyatékos személyekkel összefüggő döntések meghozatalában kezdeményező, javaslattevő, véleményező és koordináló,

b) a döntések végrehajtásának folyamatában elemző és értékelő tevékenységet végez.

(3) A Tanács

a) véleményezi a fogyatékos személyeket érintő jogszabályok tervezeteit;

b) javaslatot tesz a fogyatékos személyeket érintő döntésekre, programokra, jogi szabályozásra;

- c) részt vesz a fogyatékos személyek ügyeit érintő tevékenységek koordinálásában;
- d) rendszeresen tájékoztatja a Kormányt a fogyatékos személyek élethelyzetének alakulásáról.

(4) A Tanács kidolgozza az Országos Fogyatékosügyi Programot, és figyelemmel kíséri végrehajtását.

25. § (1) A Tanács tagjai:

- a) a Tanács elnöke,
- b) a Program megvalósításával kapcsolatban a Kormány feladatkörében eljáró kormányzati szervek képviselői, összesen 12 fő,
- c) a mozgássérült, a siket, a vak és gyengénlátó, az értelmi fogyatékos, valamint az autista emberek országos érdek-képviselői szervezetei által delegált egy-egy fő,
- d) a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa és a Fogyatékosok Nemzeti Sportszövetsége által delegált egy-egy fő,
- e) a fogyatékos személyek érdekében működő egyéb nem kormányzati szervezetek által delegált négy fő,
- f) a védett munkahelyek szervezetei által delegált két fő,
- g) az önkormányzatok országos érdekképviselőit tömörítő szövetség által delegált egy fő.

(2) A Tanács (1) bekezdés c)-g) pont szerinti tagja a fogyatékos személyek érdekeinek képviselőjét ellátó feladatkörében nem folytathat a lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. törvény hatálya alá tartozó lobbitevékenységet.

A lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. törvény alapján az Országos Fogyatékosügyi Tanács kormányzatot képviselő tagjai nem folytathatnak lobbitevékenységet. Mivel indokolt a Tanács tagjainak egységes kizárása a lobbitevékenység folytatása alól, a törvényben rögzítésre került, hogy a civil oldalt képviselő személyek, szervezetek - a fogyatékos személyek érdekképviselőjét ellátó tevékenységük körében - nem végezhetnek lobbitevékenységet.

(3) A Tanács elnöke a Kormány által kijelölt miniszter. A Tanács társelnöke a nem kormányzati oldal által a tagok közül választott személy.

(4) A Tanács üléseit szükség szerint, de legalább negyedévente tartja.

(5) A Tanács akkor határozatképes, ha a tagok több mint fele jelen van.

(6) A Tanács működésének költségeit a központi költségvetés társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter által felügyelt fejezetének költségvetésében kell biztosítani.

(7) A fogyatékos személyek jogszabályban biztosított jogait megsértővel szemben az Országos Fogyatékosügyi Tanács, illetve a fogyatékos személyek országos érdek-képviselői szervezetei pert indíthatnak a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítése érdekében abban az esetben is, ha a jogsértés személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érinti.

VII. Fejezet

ORSZÁGOS FOGYATÉKOSÜGYI PROGRAM

26. § (1) Az Országgyűlés a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megteremtéséhez szükséges intézkedések megalapozása érdekében Országos Fogyatékosügyi Programot (a továbbiakban: Program) határoz meg. A Programban foglaltakat az egészségügyi, foglalkoztatási, oktatási, közlekedési tervezésben, továbbá a településfejlesztésben, valamint az egyéb állami tervezés körébe tartozó döntés meghozatala során érvényre kell juttatni.

(2) A Program előkészítéséről és annak Országgyűlési határozat tervezet formájában az Országgyűlés elé történő terjesztéséről - a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter útján - a Kormány gondoskodik.

(3) A Program az alábbiakat tartalmazza:

- a) a fogyatékosokkal élő népesség társadalmi helyzetének bemutatását;
- b) a rehabilitációval kapcsolatos célok meghatározását;
- c) a fogyatékos személyeket érintő társadalmi szemlélet kedvező irányú megváltoztatásához szükséges tennivalókat;
- d) a fogyatékos személyek és családjuk életminőségének javításához szükséges feltételrendszer meghatározását;
- e) a fogyatékos személyeknek a társadalom életében való aktív részvételét elősegítő tervet;
- f) a fogyatékos személyek létszámához és társadalmilag elismert igényeikhez igazodva a közlekedési rendszerek (tömegközlekedési eszközök, utasforgalmi létesítmények), a szállítás, az épített környezet átalakításának, valamint a speciális oktatás és speciális foglalkoztatás célállapotban elérendő indokolt mértékének meghatározását;

g) a kitűzött célok megvalósításához szükséges eszközöket és intézményeket, valamint a szükséges pénzügyi forrásokat.

(4) A Programot az Országgyűlés fogadja el. Végrehajtásáról a Kormány két évente jelentést tesz az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a határozatot legalább négy évente felülvizsgálja.

VIII. Fejezet

A FOGYATÉKOSOKAT MEGILLETŐ JOGOK VÉDELME, TOVÁBBÁ A TÖRVÉNYBŐL FAKADÓ FELADATOK KÖTELEZETTJE

27. § Amennyiben valakit fogyatékosága miatt jogellenesen hátrány ér, megilletik mindazok a jogok, amelyek a személyhez fűződő jogok sérelme esetén irányadók.

Záró rendelkezések

28. § Ez a törvény 1999. január 1-jén lép hatályba azzal, hogy a fogyatékosági támogatásról szóló törvényi rendelkezéseket 1999. szeptember 30-ig kell megalkotni.

29. § (1) A közlekedési rendszereknek, tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek, jelző- és tájékoztató berendezéseknek - amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik - fokozatosan, de legkésőbb 2010. január 1-jéig kell a 8. §-ban foglalt feltételeknek megfelelniük.

2006. augusztus 15-én hatályba lépett az Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 1107/2006/EK rendelete a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól. A rendelet speciális szabályokat állapít meg a légi közlekedés akadálymentesítése tekintetében. Ezek a rendelkezések már 2008. július 26-tól kötelezően alkalmazandók hazánkra nézve. A Fot.-ban előírt általános - közlekedési rendszerekre vonatkozó - szabályokat ezen túl az EK rendelettel összhangban kell értelmezni.

(2) A törvény 9. §-ában szabályozott közlekedési szállítást végző hálózat kiépítéséről fokozatosan, de legkésőbb 2010. január 1-jéig gondoskodni kell.

(3) A fogyatékos személy a 13. §-ban szabályozott speciális oktatásának tárgyi, személyi feltételeit fokozatosan, de legkésőbb 2005. január 1-jéig kell megteremteni.

(4) A fogyatékos személy speciális munkahelyen történő foglalkoztatásának 16. § szerinti feltételeit fokozatosan, de legkésőbb 2005. január 1-jéig kell megteremteni.

(5) A fogyatékos személyek számára tartós bentlakást nyújtó intézményeket fokozatosan, de legkésőbb 2010. január 1-jéig át kell alakítani oly módon, hogy az önálló életvitelre személyi segítséggel képes fogyatékos személyek ellátása kisközösséget befogadó lakóotthonban történjen, továbbá az arra rászoruló súlyos fogyatékos személyek számára humanizált, modernizált intézményi ellátást kell biztosítani.

(6)

(7) Az Országos Fogyatékosügyi Tanács e törvény hatálybalépésétől számított három hónapon belül jön létre.

(8) A Kormány a Programot legkésőbb 1999. április 30-ig benyújtja az Országgyűlésnek.

30. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg

a) a súlyos fogyatékoság minősítésének, felülvizsgálatának részletes szabályait;

b) a fogyatékosági támogatás folyósításának, elszámolásának szabályait;

c) a speciális munkahely működésének, finanszírozásának szabályait;

d) a Fogyatékosügyi Tanács szervezetére és működésére vonatkozó részletes szabályokat;

e) a 23. § (2) bekezdésében meghatározott személyekre vonatkozó ellátás igénylésével, megállapításával, folyósításával, valamint az igényelbíráló szervek adatkezelésével kapcsolatos részletes szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a támogató szolgálatok létrehozásának és működésének szakmai szabályait.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

31. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk,

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikke.

32. § (1) E törvény 29. §-a a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

(2) E törvény 15-16. §-ai a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK tanácsi irányelv 5. cikkének való megfelelést szolgálják.

Melléklet az 1998. évi XXVI. törvényhez

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megvalósításának ütemezése az önkormányzatok, illetőleg önkormányzati feladatellátást biztosító egyes közszolgáltatások esetében

Az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeinek megteremtésére kötelezett önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások	Kötelezettek száma	2008. december 31.	2009. december 31.								2010. december 31.
		egészség- ügyi alapellátás	szociális alapellátás	óvoda	alapfokú iskola	középfokú iskola	gyermek- védelmi alapellátás	gyermek- védelmi szakellátás	szociális szakellátás	egészség- ügyi szakellátás	önkor- mányzati ügyfél- szolgálat
2 ezer fő alatti település önkormányzata	2349	1									1
2-5 ezer fő közötti település önkormányzata	509	1	1	1	1						1
5-10 ezer fő közötti település önkormányzata	144	1	1	1	1						1
10-20 ezer fő közötti település önkormányzata	80	1	1	1	1		1				1
20-30 ezer fő közötti település önkormányzata	25	1	1	1	1		1				1
30 ezer fő feletti település önkormányzata, ideértve a főváros kerületeit is	61	1	1	1	1		1				1
megyei (fővárosi) önkormányzat	20			1	1	1		1	1	1	1